

ปริทัศน์หนังสือ
ฮาร์วาร์ด มหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดในโลก
สอนวิธีคิด เล่มที่ 1 "วิชาชีวิตที่ไม่มีในตำรา"
(Harvard's 4 : 30 A.M. Book 1)

นิทัต ไหมจ้อย*

Nitat Maijui

หนังสือ “ฮาร์วาร์ด มหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดในโลก สอนวิธีคิด เล่มที่ 1 : " วิชาชีวิตที่ไม่มีในตำรา" แปลจาก หนังสือภาษาจีน โดย เหว่ย ชีวอิ่ง แปลเป็นภาษาไทย โดย ผศ.ดร.ชัยยุทธ จาวะลา สมชัย เบญจมิตร เป็นบรรณาธิการ ได้รับการจัดอันดับว่าเป็นหนังสือขายดี เล่มหนึ่งในประเทศจีน เกาหลี และได้หวั่น ผู้เขียนต้องการ สร้างแรงบันดาลใจแก่หนุ่มสาว และผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน โดยอ้างอิงประสบการณ์ของอาจารย์ผู้สอน นักศึกษา และศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ผู้ประสบความสำเร็จทั้งในด้านชื่อเสียง เกียรติยศ และความมั่งคั่ง จุดเด่นของหนังสือเล่มนี้ คือ ความสนใจของผู้คนโลกตะวันออกที่มีต่อปรัชญาและวิถีคิดแบบตะวันตก และนำประสบการณ์ของโลกตะวันตกมาใช้โดยใช้ มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด เป็นหมุดหมายของความสำเร็จและสัญลักษณ์ของภูมิปัญญา เจตจำนง ความปรารถนา และอุดมคติของมนุษย์ในโลกตะวันตก มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ การสร้างแรงจูงใจในการแสวงหาความสำเร็จให้แก่ผู้อ่านชาวตะวันออก โดยถอดบทเรียนความสำเร็จจากโลกทุนนิยมตะวันตกเพื่อเป็นพลังผลักดันให้ผู้คนในโลกตะวันออกยึดถือแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิตเข้าสู่สังคมแบบเดียวกันอย่างมั่นใจ

*นักวิชาการศึกษา สังกัดสำนักศิลปะวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ทำไมต้องเป็น "ฮาร์วาร์ด" ? ก็เพราะฮาร์วาร์ดเป็นมหาวิทยาลัยที่ได้รับการจัดอันดับว่าเป็นมหาวิทยาลัยหนึ่งที่ดีที่สุดในโลก มีชื่อเสียงมากทั้งในเรื่องคุณภาพทางวิชาการ อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษา โดยศิษย์เก่าและอาจารย์ฮาร์วาร์ดได้รับรางวัลโนเบล 47 รางวัล และรางวัลพูลิตเซอร์ 48 รางวัล ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยมีหนังสือมากถึง 20.1 ล้านเล่ม มีผู้นำจากประเทศต่างหลายท่าน ได้แก่ จอห์น แอดัมส์, จอห์น ควินซี แอดัมส์, จอห์น เอฟ.เคนเนดี, แฟรงกลิน รูสเวลต์, อีโอดอร์ รูสเวลต์, รัทเทอร์ฟอร์ด บี.เฮสส์, จอร์จ ดับเบิลยู.บุช บารัค โอบามา เป็นต้น ต่างก็สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแห่งนี้

ในประเทศไทยมีหลายท่านที่สำเร็จการศึกษาจากที่นี่ ได้แก่ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก, ดร.คุณหญิง กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา, หม่อมราชวงศ์ จัตุมงคล โสณกุล, ชุมพล ณ ลำเลียง, บัณฑิต ล่ำซำ, พรเพชร วิชิตชลชัย, ดร.ประสาร ไตรรัตน์วรกุล, ศ.เดชา บุญค้ำ, ศ.ดร.นพ.เทพพนม เมืองแมน, ธารินทร์ นิมมานเหมินท์, ศ.ดร.บุญรอด บิณฑสันต์, พระยาศัลยวิธานนิเทศ (แอบ รักตประจิต), ศ.ดร.คุณหญิง สุกาดา กิระนันท์, ดร.สุรเกียรติ์ เสถียรไทย, ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ, ดร.สุวรรณ วลัยเสถียร, ศ.ดร.วิจิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์, ดร.อัมมาร สยามวาลา, ญัฐ ศักดาทร, ดร.สายพิน ศุภธรรมงคล, วนิษา เรช ปิยะ ซอโสตถิกุล เป็นต้น ซึ่งบุคคลเหล่านี้เป็นที่ยอมรับว่าเป็นผู้ทำคุณประโยชน์แก่สังคมไทย หรือเป็นนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ

สาระสำคัญของหนังสือเล่มนี้ผู้เขียนได้จำแนกเนื้อหาไว้ 11 บท บทแรก กล่าวถึงการกำหนดเป้าหมายในชีวิตให้เร็ว : ให้เป็นคนโดดเด่นที่สุด บทที่สองเรื่อง ไม่ว่าเวลาใด ความขยันคือหนทางสู่ความสำเร็จ บทที่สามเรื่อง เป็นตัวของตัวเอง เพราะไม่มีใครเติบโตแทนคุณได้ บทที่สี่เรื่อง ไข่ คุณทำได้! ไม่มีใครปฏิเสธคุณได้ นอกจากตัวเอง บทที่ห้าเรื่อง เมื่อโตขึ้นมักโกรธง่าย จงเรียนรู้ที่จะควบคุมตนเอง บทที่หกเรื่อง ความหวังที่กระตือรือร้น มีจิตใจดี จึงจะมีอนาคตดี บทที่เจ็ดเรื่อง ทำอย่างไรจึงจะเป็นคนพูดเก่ง และเป็น "กลุ่มคน" ที่เข้าสังคมเป็น บทที่แปดเรื่อง เป็นที่หนึ่งตลอด เปลี่ยนความยอดเยี่ยมเป็นความเคยชิน บทที่เก้าเรื่อง วิธีคิดที่ประสบความสำเร็จของคนที่สำเร็จการศึกษาจากฮาร์วาร์ด บทที่สิบเรื่อง ยืนหยัดที่จะสู้ ไม่ยอมแพ้ และบทที่สุดท้ายเรื่อง คิดเดือนใจ 8 ประการที่มีผลต่อนักศึกษาฮาร์วาร์ดทั้งชีวิต เนื้อหาแต่ละบทล้วนเป็นเรื่องราวและประสบการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในรั้วมหาวิทยาลัยแห่งนี้

ปริทัศน์หนังสือ ฮาร์วาร์ด มหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดในโลก สอนวิธีคิด เล่มที่ 1 "วิชาชีวิตที่ไม่มีในตำรา"

(Harvard's 4:30 A.M. Book 1)

หากมองให้ลึกถึงสาระสำคัญจะพบว่า แท้จริงแล้วผู้เขียนต้องการสร้างแรงจูงใจให้ผู้อ่าน 2 เรื่อง คือ การเรียนรู้ตนเอง และสอนวิธีคิดที่นำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินชีวิต ผู้เขียนให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ตนเองโดยยกตัวอย่างคำกล่าวของโสเครตีส ซึ่งเป็นบิดาแห่งปรัชญากรีกโบราณที่ว่า "การพิจารณาตนเองเป็นก้าวแรกที่สำคัญ และจะทำให้มีก้าวที่สอง" การเรียนรู้ตนเองนั้นครอบคลุมตั้งแต่การกำหนดเป้าหมายของชีวิต การควบคุมตน และการสร้างแรงผลักดัน

การกำหนดเป้าหมายของชีวิต ต้องกระทำอย่างชัดเจนและรวดเร็ว หากตัวเราสามารถกำหนดเป้าหมายในการดำเนินชีวิตได้เร็วเพียงใด นั่นหมายถึง หนทางไปสู่ทางสำเร็จก็เกิดขึ้นได้เร็วเช่นกัน ในทางกลับกันหากใครคนหนึ่งไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจน ก็ไม่อาจที่จะประสบความสำเร็จได้ ดังที่ เฮอร์เบิร์ต ฮูเวอร์ อดีตประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาคนที่ 31 กล่าวไว้ว่า "สำหรับเรือที่หลงทาง ทุกทิศทางลมเป็นทิศทางที่ทวนลม"

การควบคุมตน เป็นกระบวนการที่บุคคลใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่ง หรือหลายวิธีรวมกัน เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนจากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ เป็นทักษะที่เกิดจากการเรียนรู้และการฝึกฝน ดังเรื่อง "ความโกรธเหมือนรอยตะปูบนรั้วที่ไม่มีวันลบออก" ที่ผู้เขียนยกตัวอย่างของ ลิซ ผู้หญิงซีโมโธ อาร์มณซ์ของเธอแปรปรวนง่ายแม้แต่เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็ทะเลาะกับคนอื่นไปทั่ว ความสัมพันธ์ของเธอกับบุคคลรอบข้างจึงเป็นลักษณะตึงเครียด และเป็นสาเหตุที่ทำให้แฟนหนุ่มขอเลิกกับเธอ ลูซี่ เพื่อนสาวของเธอให้ความช่วยเหลือเธอโดยกล่าวตักเตือนและให้เธอปรับทัศนคติ เรียนรู้ที่จะควบคุมอารมณ์ของตนเอง จนในที่สุดลิซก็สามารถควบคุมตนเองได้ ชีวิตของเธอจึงเริ่มดีขึ้นตามลำดับ จะเห็นได้ว่า การควบคุมตนเองเป็นเรื่องสำคัญมาก ไม่ใช่แค่การยับยั้งชั่งใจ แต่เป็นการให้ความสำคัญกับการศึกษา ดูแล ประเมิน และปรับตนเองให้เหมาะสม

การสร้างแรงผลักดันเป็นเรื่องส่วนบุคคลที่เกิดมาจากภายใน แรงผลักดันเปรียบเสมือนกุญแจสำคัญที่ช่วยรักษาเกือบทุกด้านของชีวิตให้คงอยู่ ถ้าเราไม่มีแรงผลักดัน ก็มีโอกาสมากที่เราจะใช้เวลาให้เปล่าประโยชน์และละเลยเป้าหมายทั้งชีวิตส่วนตัวและในการทำงาน แม้แต่คนที่มุ่งมั่นที่สุดก็ยังมีหมดแรงใจได้ในบางครั้ง การสร้างแรงผลักดันอาจกระทำได้หลายวิธี เช่น การสร้างความหวัง การลดการเปรียบเทียบ และการหาจุดด้อย - จุดเด่น

การสร้างความหวัง เป็นหนทางที่จะทำให้บุคคลหลุดพ้น ชีวิตต้องมีความหวัง เป็นเครื่องหล่อเลี้ยงจิตใจ แม้ในยามที่คิดว่าตนเองโชคร้ายหรือในช่วงที่ยากลำบากที่สุด ก็จงอย่าหมดสิ้นความหวัง ให้ถือคติที่ว่า **"หากไม่มีความยากลำบาก...ก็ไม่มีความสำเร็จในชีวิต"** ความสามารถในการแบกรับความล้มเหลว ความโชคร้าย และเผชิญกับความทุกข์ยาก เป็นความสามารถของการอยู่รอดที่สำคัญ

การลดเปรียบเทียบ เนื่องจากการเปรียบเทียบเป็นลักษณะทางจิตวิทยา อย่างหนึ่ง ที่เป็นกับดักที่แทรกซึมเข้าไปในด้านต่าง ๆ ของชีวิต โดยเฉพาะวัยหนุ่มสาว ที่ปรารถนาความสำเร็จในชีวิต กับดักดังกล่าวจะทำให้พวกเขาเกิดความสงสัยในตัวเอง และไม่มีวันพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ การเปรียบเทียบจึงทำให้สูญเสียความเป็นตัวเอง การลดการเปรียบเทียบจึงเป็นการสร้างแรงผลักดันไปสู่ความสำเร็จได้วิธีหนึ่ง

การหาจุดเด่นของตัวเอง เป็นการสร้างพลังใจที่ดีอีกวิธีหนึ่ง ทั้งนี้ เพราะการที่คน ๆ หนึ่งจะประสบความสำเร็จได้นั้นส่วนใหญ่เกิดจากจุดเด่นไม่ใช่อัจฉริยะ สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการสร้างแรงผลักดันให้กับตัวเอง คือ การที่เราไม่พยายามมองหาจุดเด่นของตนเอง มองแต่ข้อด้อย ทำให้ขาดแรงผลักดันในการก้าวเดินต่อไป หนทางก้าวสู่ความสำเร็จก็คือ จะต้องหมั่นสังเกตตนเองในด้านต่าง ๆ อาทิ การกระทำ คำพูด รายละเอียดปลีกย่อยทุกอย่าง เพื่อหาจุดด้อยของตนเองจากบทเรียนที่ล้มเหลวผ่านมาให้ได้ และพยายามดึงจุดเด่นของตนเองมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จงจำให้ขึ้นใจว่า **"บนโลกใบนี้ไม่มีความสำเร็จแบบ"** ดังนั้นไม่ต้องแสวงหาความสำเร็จแบบเพราะไม่มีอยู่จริง

สำหรับวิธีคิดที่นำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินชีวิต ได้นำเสนอเคล็ดลับที่มุ่งสู่ความสำเร็จ 7 ประการ เป็นคุณสมบัติของผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ประการแรก ต้องเป็นคนกระตือรือร้น เพราะความกระตือรือร้นเป็นคุณสมบัติสำคัญ ในการเริ่มต้นการดำเนินชีวิตในแต่ละวัน ความกระตือรือร้นทำให้มีทัศนคติที่ดีของผู้คน และสังคมรอบข้างทั้งเรื่องการเรียนรู้ และการงาน ความกระตือรือร้นทำให้เกิดความใคร่อยากใคร่รู้ ใคร่ทำ ดังคำขวัญในหมู่นักศึกษามหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดเกี่ยวกับเคล็ดลับข้อนี้ว่า **"ความกระตือรือร้นทำให้เป็นที่รักของผู้อื่นมากกว่าความเอาหน้าพินทุ"**

ประการที่สอง ความมุ่งมั่นเป็นการแสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบ ในการทำหน้าที่ด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้ผลสำเร็จตามเป้าหมาย โลเวลล์

ปริทัศน์หนังสือ ฮาร์วาร์ด มหาวิทยาลัยที่ติดที่สุดในโลก สอนวิธีคิด เล่มที่ 1 "วิชาชีวิตที่ไม่มีในตำรา"

(Harvard's 4:30 A.M. Book 1)

อธิการบดีคนที่ 22 ของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด กล่าวไว้ว่า "คนที่มีการศึกษาควรจะรู้ทุกเรื่องแม้จะเพียงเล็กน้อย แต่จำเป็นต้องรู้มากหรือรู้ลึกกับเรื่องเฉพาะด้าน" บ่อยครั้งที่เราเห็นรูเล็ก ๆ เป็นแถวตรงบันไดหินใต้ชายคา รูเล็ก ๆ ที่ว่านี้ไม่ได้เกิดจากการเจาะ แต่เป็นเพราะหยดน้ำที่อยู่บนชายคาหยดลงมา และหยดน้ำที่ว่านี้มักจะหยดลงมาที่จุดเดิมนานวันเข้าก็กัดเซาะหินจนเป็นรูใหญ่ ปรากฏการณ์ดังกล่าวทางจิตวิทยาเรียกว่า "ผลกระทบจากหยดน้ำ" ความหมายคือ "ขอเพียงมีเป้าหมายที่แน่นอนและไม่ลังเล มุมานะไม่ล้มเลิกกลางคัน ก็จะมีบรรลุถึงอุดมการณ์อันงดงามที่หวังไว้ได้"

ประการที่สาม ความรับผิดชอบ ทุกคนที่เกิดมาบนโลกใบนี้ล้วนต้องแบกรับภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบ ชีวิตที่ขาดความรับผิดชอบ คือ ชีวิตที่ว่างเปล่าและอ่อนแอ บ่อยครั้งที่การประพฤติปฏิบัติของคน ๆ หนึ่งจะมีผลกระทบต่อสังคมและคนอื่นทั้งผลทางตรงและทางอ้อม ดังนั้น จึงจำเป็นต้องดำเนินการตามกฎเกณฑ์ของสังคมที่วางไว้ หากว่าคนในสังคมขาดความรับผิดชอบไม่ปฏิบัติตามภาระหน้าที่ของตนให้ดี สังคมก็ไม่อาจเรียกว่าเป็นสังคม ในทางกลับกันหากคนในสังคมรับผิดชอบต่อปฏิบัติภาระหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่สังคมก็จะสงบสุข คนในสังคมก็มีความสุขเช่นกัน ความรับผิดชอบจึงเป็นเรื่องสำคัญในการอยู่ร่วมกัน คนที่มีความรับผิดชอบ คุณค่าของเขาจะแสดงออกมาอย่างเต็มที่และสมเหตุผล จึงมีคำพูดที่ว่า "คนที่กล้ารับผิดชอบต่อท่านั้น จึงจะทำเรื่องใหญ่ได้สำเร็จ"

ประการที่สี่ ความมีวินัยในตนเอง คือ การรู้จักควบคุมตนเอง นับถือตนเอง และสร้างตนเอง จอห์น เอฟ. เคนเนดี กล่าวไว้ว่า "คนที่แม้แต่ตนเองก็ยังไม่ควบคุมไม่ได้ ประชาชนของพวกเราจะวางใจและมอบประเทศให้เขาดูแลได้หรือไม่" หากคนคนหนึ่งต้องการจะพิชิตโลก ก่อนอื่นเขาต้องเอาชนะตนเองเสียก่อน เพราะในใจของคนเราแต่ละคนล้วนแต่มีการต่อสู้ระหว่างอารมณณ์และเหตุผล หากเรายอมให้อารมณณ์ ความรู้สึกมาครอบงำการกระทำ ก็จะทำให้เราเป็นทาสของอารมณณ์ คนที่มีวินัยในตนเอง แม้จะตกอยู่ในสถานการณ์ที่อันตรายและตึงเครียดก็ไม่ถูกคุกคามจากอารมณณ์ที่รุนแรง หรือความหุนหันพลันแล่นโดยง่าย เพราะไม่ทำงานโดยใช้อารมณณ์

ประการที่ห้า ความซื่อสัตย์ เอเมอร์สัน อดีตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด กล่าวไว้ว่า "คนที่ซื่อสัตย์ต้องรักษาคำพูดของตนเอง ที่สุดแล้วสิ่งที่ปกป้องเขาคือความ

จริงใจ" ความซื่อสัตย์เป็นสมบัติที่มองไม่เห็นก็จริง แต่ในเวลาที่เราต้องการมันจะเหมือนตู้เอทีเอ็มที่ตอบสนองความต้องการของเราได้อย่างไม่หยุดหย่อน บางทีที่เราคิดว่าเป็นเรื่องเล็ก ๆ เรื่องเดียวกันนี้ หากให้คนที่รักษาคำพูดกับคนที่ไม่รักษาคำพูดไปจัดการผลลัพธ์ที่ได้จะต่างกัน นี่เป็นผลมาจากการที่คนเราเคารพและเชื่อมั่นในความซื่อสัตย์

ประการที่หก ความเคารพผู้อื่นนำไปสู่ความเคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน ชิวอิง ได้ยกตัวอย่างให้เข้าใจในเคล็ดลับข้อนี้อย่างแจ่มชัด คือ เรื่องแพทย์กับชนเผ่า เรื่องมีอยู่ว่า ในพื้นที่คุ้มครอง มลรัฐอินเดียนา ของสหรัฐอเมริกา มีชนเผ่าดั้งเดิมชนเผ่าหนึ่งมีประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์สืบทอดกันมาแต่โบราณ คือ เมื่อคนในเผ่าไม่ว่า ชาย หญิง เด็ก และคนชรา หากทำกิจกรรมร่วมกันจะต้องเปลือยกาย บ่อยครั้งที่คนภายนอกมองประเพณีนี้ว่าเป็นสิ่งไม่ถูกต้อง ดูถูกและเหยียดหยัน แต่ชาวชนเผ่าก็ยึดถือปฏิบัติกันมาไม่เปลี่ยนแปลง อยู่มาปีหนึ่งเกิดโรคระบาด พวกเขาจึงตัดสินใจเชิญแพทย์ต่างถิ่นมารักษาโรค แต่การรักษาโรคให้กับคนไข้ที่เปลือยกายสร้างความลำบากใจให้กับแพทย์ผู้ที่จะมารักษาเป็นอย่างมาก แต่เมื่อชาวชนเผ่านั่งคุกเข่าอ่อนวอนในที่สุดแพทย์ผู้นั้นก็รับปากอย่างเสียไม่ได้ ในวันทำการรักษาเพื่อตอบสนองความมีน้ำใจของแพทย์ผู้นั้นชาวเผ่าจึงพร้อมใจกันยอมละเมิดประเพณีดั้งเดิม ต่างพร้อมใจกันสวมใส่เสื้อผ้า รวมตัวกันอยู่ในโบสถ์เพื่อรอคอยการมาเยือนของนายแพทย์ เมื่อถึงเวลานัดเสียงระฆังดังกังวานขึ้นแพทย์ผู้นั้นค่อย ๆ เดินเข้ามา แต่ภาพที่ปรากฏตรงหน้าสร้างความตะลึงให้กับคนไข้เป็นอย่างมาก เพราะชื่อนายแพทย์ผู้นั้นแบกเครื่องมือแพทย์ที่หนักอึ้งเดินเข้ามาโดยที่ตัวเขา ไม่สวมใส่เสื้อผ้า จากเรื่องนี้จะเห็นได้ว่าเมื่อแพทย์ให้ความเคารพประเพณีของชนเผ่าชนเผ่าก็ให้ความเคารพต่อแพทย์ โดยไม่สร้างความลำบากใจให้กับแพทย์ การเคารพผู้อื่นเป็นหลักสำคัญในการสร้างสัมพันธ์ อีกทั้งยังเป็นคุณธรรมที่ดี และไม่จำเป็นต้องกระทำต่อเมื่อมีเรื่องใหญ่โต จงเริ่มต้นจากเรื่องเล็ก ๆ ที่ใกล้ตัว

ประการสุดท้าย ทุกอย่างในชีวิตประกอบขึ้นจากรายละเอียด หากทุกสิ่งทุกอย่างถูกจัดวางไว้อย่างมีระบบแล้ว สิ่งที่ตัดสินความล้มเหลว ก็คือ รายละเอียดที่ดูจืดจางเมื่อดูรวม ดังคำกล่าวที่ว่า "หากไม่มีหินก้อนเล็ก หินก้อนใหญ่ก็ไม่มีวันตั้งอยู่ได้อย่างมั่นคง" ความแตกต่าง คือ สิ่งที่เรามองข้าม สิ่งที่ยากก็คือ การทำเรื่องง่ายทุกเรื่องให้ดี สิ่งที่ไม่ธรรมดาก็คือ การทำเรื่องธรรมดา ๆ ทุกเรื่องให้ดี ขอเพียงแต่ให้ความสำคัญและใส่ใจ

ปริทัศน์หนังสือ ฮาร์วาร์ด มหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดในโลก สอนวิธีคิด เล่มที่ 1 "วิชาชีวิตที่ไม่มีในตำรา"

(Harvard's 4:30 A.M. Book 1)

ในรายละเอียด ก็จะช่วยสร้างสิ่งที่อยู่ในอุดมคติให้เป็นจริงและเดินไปสู่ความสำเร็จได้

นักศึกษาของฮาร์วาร์ดมักจะถูกสอนว่าคนที่คิดจะทำการใหญ่ จะต้องเริ่มจากเรื่องเล็ก ๆ ก่อนเสมอ เนื่องจากคนที่แม้แต่เรื่องเล็กยังทำได้ไม่ดี เรื่องใหญ่ก็ยากที่จะทำได้สำเร็จ ฌ็อดอร์ เลวิตต์ ศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดกล่าวว่า **"ปีศาจซ่อนอยู่ในรายละเอียด"** หมายความว่า เมื่อรายละเอียดปลีกย่อยทั้งหลายรวมเข้าด้วยกัน จะมีพลังทำลายทุกสิ่ง ที่ประเทศอังกฤษมีเพลงพื้นเมืองที่ขับร้องสืบทอดต่อมาว่า

"ตะปุตัวหนึ่งหายไป

เกือบมาเกือบหนึ่งพันปี

เสียม้าศึกไปหนึ่งตัว

อัศวินหนึ่งนายบาดเจ็บ

พ่ายแพ้จากการต่อสู้หนึ่งครั้ง

เกือบมาเกือบหนึ่งพันปี

เสียม้าศึกไปหนึ่งตัว

อัศวินหนึ่งนายบาดเจ็บ

พ่ายแพ้จากการต่อสู้หนึ่งครั้ง

อาณาจักรหนึ่งก็ล่มสลาย"

แม้ว่าหนังสือเล่มนี้จะนำเสนอเรื่องเป็นประเด็นใหญ่ และประเด็นย่อยอธิบายเชื่อมโยงเช่นในตอนที่สองที่กล่าวถึงประเด็นใหญ่ว่า **"ไม่ว่าเวลาใด ความขยัน คือ หนทางสู่ความสำเร็จ"** ในเรื่องนี้มีประเด็นย่อย คือ ความเกียจคร้านเกินแรงมากกว่าความหมั่นเพียร โฟกัสพลังของคุณกับสิ่งเดียว เคล็ดลับความสำเร็จ เปลี่ยนอุปสรรคเป็นแรงจูงใจ จำไว้ว่าที่ดีที่สุด อยู่ที่ครั้งถัดไป และคนที่ขยันขันแข็งมักจะได้โอกาสมากกว่าคนอื่น ทั้งหกประเด็นมุ่งเป้าหมายเสนอเนื้อหาตอบประเด็นใหญ่ ทำให้ผู้อ่านเกิดความคิดรวบยอด เนื้อเรื่องมีความเป็นเอกภาพ แต่นั่นมิใช่สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านสนใจเท่ากับการยกตัวอย่างกรณีที่เกิดขึ้นจริงในมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด หรือยกตัวอย่างที่เกิดจากบุคคลที่เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง เป็นบุคคลที่ถูกจัดอันดับว่า **"บุคคลของโลก"** อาทิ ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาหลาย ๆ ท่าน เจ้าพ่อแห่งวงการคอมพิวเตอร์ บิล เกตส์ และนักธุรกิจระดับโลกอีกจำนวนหนึ่ง การนำเสนอวิธีคิดของบุคคลเหล่านี้ เป็นเสมือนประตูที่จะนำไปสู่การสร้างความสำเร็จในชีวิตที่ผู้อ่านพึงปรารถนา ว่าบุคคลเหล่านั้นมีวิธีคิดอย่างไรชีวิตจึงประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก

สิ่งที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้่านที่ได้จากการอ่านหนังสือเล่มนี้อีกอย่างหนึ่งคือ แบบทดสอบในตอนท้าย เป็นแบบทดสอบแนวจิตวิทยา และแบบทดสอบเชาวน์ปัญญาซึ่งประยุกต์ความรู้ทางคณิตศาสตร์มาใช้ เช่น เรื่องความน่าจะเป็น แบบทดสอบเหล่านี้นอกจากจะทำให้ผู้่านมีโอกาสตรวจสอบตนเองแล้ว แบบฝึกหัดอีกส่วนหนึ่งช่วยกระตุ้นให้ผู้่านรู้สึกตื่นตัว และใช้สติปัญญาในการขบคิดแก้ปัญหาเฉพาะหน้ามากกว่าการคล้อยตามข้อเขียนของผู้เขียนแต่เพียงอย่างเดียว

ในแบบทดสอบจะมีการตั้งคำถามที่เชื่อมโยงกับเนื้อหาแต่ละเรื่อง เพื่อให้ผู้่านสำรวจตัวเองภายหลังจากการอ่านเรื่องว่าเข้าใจมากน้อยเพียงใด เลือกตอบข้อที่คิดว่าตรงกับตัวเองมากที่สุดมาเพียง 1 คำตอบ ส่วนคำตอบที่ถูกต้องจะปรากฏในตอนท้ายของเรื่องเป็นคำตอบที่แสดงความเป็นเหตุเป็นผล เสมือนเป็นการวิเคราะห์ที่ตัวผู้่านเองว่าในแต่ละเรื่องผู้่านมีความคิดและทำอย่างไรในสถานการณ์นั้น ๆ หลังจากอ่านหนังสือเรื่องนี้แล้ว รู้สึกมีพลังกาย พลังใจ ได้แนวคิดในการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น ข้อคิดต่าง ๆ ที่ได้จากหนังสือเล่มนี้ เป็นข้อคิดที่ดีที่สามารถนำมาปรับใช้ในการเรียน การทำงาน และการดำเนินชีวิตได้